I. KÚ Karlovarského kraje - dotazy č. 1. - 3.

1. **Nájemní smlouva zní: A. B., jako vlastník, zastoupený společností C., zastoupenou jednatelem A. B., jako pronajímatelem …..**

Dotaz směřuje k tomu, že osoba vlastníka a jednatele společnosti je stejná – pokud osoba není stejná, požadujeme doložení zmocnění pro společnost (oprávněnost pronajímat) - možná se to zdá nadbytečné, ale narazili jsme na hodně případů, kdy byla společnost pouze „oprávněná ke správě bytové jednotky“, nikoliv k jejímu pronajímání. Má se užít stejný princip i pro výše uvedený případ, kdy je vlastník (fyzická osoba) stejná osoba s jednatelem (statutárním orgánem) zastupující společnost (právnická osoba)?

Názor KÚ:

Náš názor je, že ano, byť se to může zdát absurdní . V případě, pokud by to tak nemělo být, pak by přece mohl **A. B.** pronajmout bytovou jednotku přímo jako fyzická osoba.

Stanovisko OSČ:

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu ukládá zákon o evidenci obyvatel v ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) občanovi povinnost *doložit vlastnictví bytu nebo domu nebo doložit oprávněnost užívání bytu nebo domu, anebo pokud doklad nevlastní, úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu a doklad, který oprávněnost osoby ze zákona dokazuje.* Zde nutné upozornit na skutečnost, že z předložených listin musí být patrné, že občanovi svědčí právo předmětný byt nebo dům užívat.

V případě, že oprávněná osoba (právnická osoba prostřednictvím jednatele zastupující vlastníka/fyzickou osobu), dává přihlašovanému souhlas na přihlašovací lístek, má povinnost, nemá-li možnost si tuto skutečnost ohlašovna ověřit sama prostřednictvím dálkového přístupu v katastru nemovitostí (v tomto případě tuto skutečnost neověří), prokázat, že je oprávněnou osobou ve smyslu zákona o evidenci obyvatel.

V praxi to znamená, že by měl jednatel v první řadě doložit výpis z obchodního rejstříku, z kterého vyplývá, že je statutárním orgánem dané společnosti, a dále zmocnění, příp. jinou listinu, dokládající, že vlastníka (fyzickou osobu) pro daný účel zastupuje. Vlastníkovi objektu je následně v souladu s ustanovením § 10 odst. 7 věty druhé zákona o evidenci obyvatel oznámena změna v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu a údaje o oprávněné osobě (právnické osobě).

2. **Na ohlašovnu se přijde přihlásit k trvalému pobytu občan po nabytí státního občanství a jediným jeho dokladem je Listina o udělení státního občanství (nemá žádný další doklad). Jaký by byl postup v tomto případě?**

V dopise MV ze dne 19. 1. 2017 k uvedené problematice nebyl tento případ, kdy by občan byl bez jakýchkoliv ostatních dokladů (CP, RL, PKP) – pouze s Listinou o udělení SO řešen.

Názor KÚ:

Domníváme se, že uvedená situace by neměla nastat, neboť by občanovi bez matričních dokladů nebylo SO uděleno. Nicméně by mohl tyto doklady po nabytí SO např. ztratit.

Stanovisko OSČ:

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu je občan podle § 10 odst. 6 písm. b) zákona o evidenci obyvatel povinen prokázat totožnost občanským průkazem nebo nemá-li platný občanský průkaz, jiným obdobným dokladem, který je veřejnou listinou (např. cestovní pas, řidičský průkaz). V případě, že tento doklad ztratil, nelze změnu adresy místa trvalého pobytu zaevidovat. Pro účely ztotožnění osoby považujeme za dostačující předložení cizozemského dokladu totožnosti (např. cizozemský CD, PKP), který byl součástí podkladů již při vyřizování státního občanství ČR. Změnu místa trvalého pobytu tedy nelze pouze na základě Listiny o udělení státního občanství, příp. Osvědčení o státním občanství, zaevidovat.

3. **Výpis z informačního systému a různá potvrzení do ciziny – uvádět v případě „adresy ohlašovny" občanům na výpis adresu s dovětkem „úřední adresa" a dále toto pronášet na další vydávaná potvrzení?**

Míníme tím především potvrzení do zahraničí kvůli rodinným přídavkům pobíraným v zahraničí, kdy je předmětem potvrzení to, že rodina žije spolu – což my ale nevíme, můžeme potvrdit pouze to, že mají stejný trvalý pobyt.

Názor KÚ:

Domníváme se, že pokud je tento pobyt úřední adresou, tak je logické, že zde bydlet ani nemohou a dovětek „**úřední adresa**" by měl být uváděn.

Stanovisko OSČ:

Jak už bylo v této souvislosti několikrát řečeno, vydávání ***potvrzení pro uplatnění práva v cizině*** podle ust. § 14 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ust. § 15a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, nebo ust. § 5a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, přísluší obcím, krajům, hlavnímu městu Praha a městským částem. Z uvedeného důvodu tak bylo v minulosti vyžádáno stanovisko přímo od Odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra, který je k vydávání výkladových stanovisek vztahujících se k citovaným zákonům věcně příslušný.

Na základě předloženého stanoviska lze konstatovat, že obec, kraj, hlavní město Praha a městské části tak vydávají potvrzení potřebná pro uplatnění práva v cizině i v případě, že právní předpis takovou povinnost neukládá, ale požadované údaje jsou jí známy. Potvrzované údaje by tak měly být zpravidla známy z její činnosti, resp. z její místní znalosti. O tom svědčí i důvodová zpráva k předmětnému ustanovení (k nalezení na www.psp.cz), ve které se uvádí, že obec „*nebude provádět další šetření těchto skutečností, ale potvrdí jen ty, které jsou jí známé.*" Pokud tedy úřední osoba ze své činnosti ví, že jí potvrzované údaje odpovídají skutečnosti, potvrzení provede bez dalšího. Domníváme se, že je-li předmětem žádosti potvrzení o tom, že adresa místa trvalého pobytu je shodná s adresou sídla úřadu, není potvrzení tohoto údaje pro orgány cizího státu v rozporu s právními předpisy. (odpověď vychází ze stanoviska ODK, č.j. MV-146839-2/SC-2016)

K ***poskytování údajů z AISEO*** nutné podotknout, že s účinností zákona č. 456/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel a o změně některých zákonů (zákon

o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, tzn. od 1. 6. 2017, bude v souladu s ust. § 8 zákona o evidenci obyvatel poskytován nově právě i údaj o tom, že se jedná o adresu sídla ohlašovny.

Nutné ZNOVU upozornit na rozdíl mezi ***Potvrzením potřebným pro uplatnění práva v cizině*** *a* ***Poskytováním údajů z AISEO*** *! ! !* K vydávání výkladových stanovisek vztahujících se k zákonu o obcích, krajích nebo hlavním městě Praze je věcně příslušný Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra, nikoliv Odbor správních činností.

II. KÚ Libereckého kraje - dotaz č. 4.

4. Využívání údajů k ocenění významných životních událostí – obce, kraje

Obrátili se na nás zástupci samosprávy našeho kraje s dotazem na možnost využívání údajů k ocenění významných životních událostí našich obyvatel, a proto Vás žádáme o výklad ust. § 36a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a k ust. § 13a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Zároveň si Vás dovolujeme požádat o Vaše vyjádření k praktickému způsobu naplnění uvedených ustanovení.

Zákon o obcích, potažmo zákon o krajích ve výše uvedených ustanovení umožňuje od 1. 7. 2016 ocenit významné životní události svých občanů. V současné době není možné v základním registru obyvatel (ROB), informačním systému evidence obyvatel (ISEO) ani v informačním systému cizinců (CIS), zpřístupněných v prostředí CzechPoint, filtrovat a vyhledávat soubory osob, které by umožňovalo faktické naplnění daných ustanovení. Vyhledat je vždy možné pouze konkrétního jednotlivce.

Obce tak ve většině případů využívají pro potřebu oceňování významných životních událostí informační systémy na úseku evidence obyvatel (například wyse nebo lokální systémy ohlašoven), neboť tyto systémy filtrování a vyhledávání údajů o občanech například v rozmezí „ narození od – do“ umožňují. Máme za to, že tento postup ovšem není správný, neboť tyto informační systémy jsou primárně určeny pro agendy vykonávané na úseku přenesené působnosti v oblasti evidence obyvatel, cestovních dokladů a občanských průkazů.

Kraje se fakticky k potřebným údajům v současné době nedostanou vůbec. Hejtman Libereckého kraje by například v současné době rád popřál jubilantům ve věku 100 let a více, bohužel tyto údaje k dispozici nemá.

Počítá se s úpravou formulářů CzechPointu tak, aby obce, potažmo kraje mohly čerpat potřebné údaje k naplnění výše uvedených ustanovení? Nebo bude možné údaje získávat jiným způsobem, např. prostřednictvím portálu veřejné správy, který slouží mimo jiné i obecním úřadům obcí při naplnění ust. § 36 zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění při poskytování seznamů školám k zápisům do prvních tříd (seznam obsahuje vždy jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte)?

Stanovisko OSČ:

V současné době mají krajské úřady možnost požadovaný jmenný seznam pro účely výkonu státní správy v samostatné působnosti podle předmětných zákonů získávat prostřednictvím AISEO

(Wyse/Poltel). Podle zadaných kritérií lze požadované jubilanty vygenerovat. V případě, že tyto údaje z AISEO prostřednictvím Wyse/Poltelu nevyužívá, je na krajském úřadě, aby si přístupy do AISEO touto formou, považuje-li to za nezbytné, případně sám zřídil.

K oprávnění orgánů obce, krajského úřadu a hlavního města Prahy pro výkon působnosti podle uvedených zákonů (tzn. včetně oceňování významných životních událostí obyvatel trvale hlášených ve správním obvodu krajského úřadu), dodáváme, že konkrétně ustanovení § 149a odst. 2 zákona o obcích, § 94a odst. 2 zákona o krajích a § 119b odst. 2 zákona o hlavním městě Praze, zakládá náležitou právní oporu pro využívání evidovaných údajů v AISEO, příp. ROB. Z uvedeného důvodu zastáváme názor, že využívání údajů pro tyto účely není v rozporu se zákonem o evidenci obyvatel.

Závěrem znovu konstatujeme, že k vydávání výkladových stanovisek vztahujících se k citovaným zákonům je věcně příslušný Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra.

K „poddotazu“ vztahujícího se k získávání údajů prostřednictvím portálu veřejné správy.

Aktuální údaje z registru obyvatel (dále jen „ROB“) a z agendového informačního systému evidence obyvatel (dále jen „AISEO“) o všech obyvatelích ve správním obvodu obce, např. i o skupině lidí narozených v určitém časovém období, lze získat prostřednictvím formuláře uvedeného na Portálu veřejné správy ***„Žádost o využití údajů z Registru obyvatel a agendového informačního systému evidence obyvatel“*** (tzv. změnové sestavy). Ve formuláři je možné zvolit různá výběrová kritéria, např. narození od – do apod., kdy si úřad zadá časové období, za které údaje požaduje. Na základě žádosti úřadu, zaslané do datové schránky Správy základních registrů, bude do datové schránky příslušené obce odeslán požadovaný soubor. Jak využívat údaje z ROB a AISEO je podrobně popsáno v dokumentu **Manuál pro obce**, který je umístěn jak na Portálu veřejné správy (adresa URL: https://portal.gov.cz/portal/ovm/publikujici/jjqjqih/agendy/13721_docDesc.pdf), tak i na webových stránkách Ministerstva vnitra (adresa URL: http://www.mvcr.cz/clanek/manual-pro-obce.aspx).

Pro doplnění uvádíme, že změnové sestavy byly koncipovány zejména pro obce, které nemají svůj vlastní informační systém. Krajské úřady tak nejsou do tohoto procesu zahrnuty a nemají možnost o změnové sestavy požádat.

III. KÚ Zlínského kraje – dotaz č. 4

Přístup k údajům k realizaci práva kraje ocenit významné životní události svých občanů

Novelou provedenou zákonem č. 106/2016 Sb. byl s účinností od 01. 07. 2016 novelizován zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, v tom směru, že od tohoto data je krajům dána možnost ocenit významné životní události svých občanů (§ 13a).

Názor KÚ:

Do současné doby jsme ale nenalezli způsob, jak informace požadované samosprávou (např. o občanech kraje starších 100 let), získat. Odpovídající formulář nenabízí aplikace CzechPOINT a „skupinové“ vyhledávání neumožňuje ani aplikace PolTel.

Stanovisko OSČ:

viz. odpověď na dotaz KÚ Libereckého kraje - dotaz č. 4.

IV. KÚ – Jihomoravského kraje - dotazy č. 5. - 14.

5. **Přihlášení k TP - Vlastník objektu „Družstvo“ uzavře nájemní smlouvu s nájemcem, který je v objektu řádně přihlášen k TP. Součástí nájemní smlouvy je ustanovení, že spolu s nájemcem budou byt užívat další osoby - syn a dcera nájemce (v současné době jsou již oba zletilí).**

Na ohlašovnu se dostaví syn nájemce s výše popsanou nájemní smlouvou, chce se přihlásit k trvalému pobytu, nemá však podepsaný souhlas nájemce, jako oprávněné osoby. Podle jeho argumentace a údajně podle sdělení od Družstva tento souhlas nepotřebuje, protože v nájemní smlouvě je uvedeno jeho právo „…společně s nájemcem užívat byt…“. Je souhlas oprávněné osoby (nájemce) s přihlášením k TP dle §10 odst. 6 písm. c) zákona o EO v takovém případě nutný?

Názor KÚ:

Obecně se domníváme, že pokud z nájemní smlouvy vyplývá, že spolu s nájemcem je byt oprávněna užívat i další osoba (osoby) -souhlas oprávněné osoby není nutný. Jiná by byla situace, kdyby byly v nájemní smlouvě uvedeny jako další uživatelé děti, které by se po přerušení společného soužití s rodiči jako dospělé dožadovaly opětovného přihlášení k TP.

Stanovisko OSČ:

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu ukládá zákon o evidenci obyvatel v ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) občanovi povinnost *doložit vlastnictví bytu nebo domu nebo doložit oprávněnost užívání bytu nebo domu, anebo pokud doklad nevlastní, úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu a doklad, který oprávněnost osoby ze zákona dokazuje*. Zde nutné upozornit na skutečnost, že z předložených listin musí být patrné, že občanovi svědčí právo předmětný byt nebo dům užívat. Vyplývá-li jednoznačně z obsahu nájemní smlouvy, že je osoba v ní uvedená oprávněna předmětný byt užívat (je současně jednoznačně identifikovaná), domníváme se, že přihlášení k trvalému pobytu na adrese objektu, není v rozporu se zákonem o evidenci obyvatel a tuto změnu lze zaevidovat. V tomto případě se tedy s názorem krajského úřadu ztotožňujeme.

6. **Jakým dokladem si má ohlašovna v probíhajícím správním řízení o zrušení adresy místa trvalého pobytu podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) dostatečně prokázat zánik užívacího práva odvoláním souhlasu, např. manžela, který byl do objektu přihlášen se souhlasem svojí manželky, jako jediným vlastníkem (oprávněnou osobou) objektu, resp. jak doložit, že souhlas s přihlášením manžela byl oprávněnou osobou odvolán.**

Probíhá rozvodové řízení manželů**.** Nyní objekt manžel fakticky neužívá, ale chce se do objektu vrátit, jelikož jeho odvozené užívací právo trvá. Manželství nebylo prozatím rozvedeno a souhlas nebyl odvolán.

Názor KÚ:

Souhlas je odvolán podáním návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu manželkou.

Stanovisko OSČ:

Ztotožňujeme se s názorem krajského úřadu. V případě, že je právo užívání bytu odhlašované osoby odvozeno od souhlasu navrhovatele, k prokázání zániku užívacího práva je nutné doložit pouze odvolání tohoto souhlasu.

Nutné dodat, že manžel (nevlastník), jenž měl tzv. odvozené užívací právo předmětný dům z titulu manželství užívat (měl pouze právo v domě bydlet), má toto právo do okamžiku nabytí právní moci rozsudku soudu o rozvodu.

Obdobná problematika řešena v rámci metodických dnů v roce 2014.

7. **Je níže uvedený postup při doplnění aktuálních údajů občana do agendového informačního systému evidence obyvatel správný?**

Občanka ČR s platným trvalým pobytem, žijící v USA, má v AISEO stav „vdaná“ s občanem USA, který však v USA zemřel. Pokud občanka ČR doloží úmrtní list s vyznačenou apostilou a úředním překladem do jazyka českého, příslušný úřad obce s rozšířenou působností dle trvalého pobytu vyznačí tuto změnu občance ČR do AISEO.

Názor KÚ:

Popsaný postup považujeme za správný

Stanovisko OSČ:

S názorem krajského úřadu se ztotožňujeme.

8. **Při zákazu pobytu dostane ORP vyrozumění o zákazu pobytu občana na určité město nebo kraj (na vyrozumění ze soudu je trest zákazu pobytu uveden od.-.do..).**

Tento údaj je patřičným soudem zaveden do evidence obyvatel od právní moci zákazu pobytu. Jak postupovat pokud zákaz pobytu skončí a v evidenci tento údaj není smazán. Kdo tento údaj maže a na základě čeho?

Názor KÚ:

Domníváme se, že údaj o zákazu pobytu v AISEO zůstane, neboť ze záznamu je patrné datum jeho ukončení.

Stanovisko OSČ:

V současné době soudy nemají zápisový formulář pro zápis údaje o zákazu pobytu. Na základě § 5 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel zapisuje tento údaj obecní úřad, v jehož správním obvodu má občan trvalý pobyt. Formuláře týkající se zákazu pobytu by měly být pro soudy k dispozici do podzimu tohoto roku.

Uplynutím doby platnosti zákazu pobytu (součástí údajů o zákazu pobytu je interval platnosti od – do), dochází k automatickému přenastavení „statutu“ zákazu pobytu z „E“ pro platný zákaz pobytu na „Z“ pro zákaz pobytu neplatný (předčasně ukončený, zrušený nebo s uplynulou dobou platnosti).

Pokud k tomuto automatickému přenastavení nedojde, v případě zápisů přes formulář CzP se tak stává při vyznačení předčasného ukončení zákazu pobytu, je třeba iniciovat opravu evidovaných údajů u MV. Historicky záznam zůstává u osoby v AISEO evidován a nemaže se.

9. **Kdo tedy poskytuje údaje obyvatel, kteří byli vedeni před pozbytím SO ČR v AISEO?**

Dle § 8 odst. 3 zákona o EO poskytuje obyvateli staršímu 15 let na základě žádosti ministerstvo, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností a ohlašovna písemně údaje vedené v informačním systému k jeho osobě. Přičemž obyvatelem se rozumí dle § 1 o EO i osoba, která pozbyla státní občanství České republiky. V AISEO jsou však osoby, které pozbyly SO ČR, vedeny pouze vazebně. Nelze tedy jejich údaje poskytnout. Po zaslání žádosti o poskytnutí těchto údajů na MV ČR, byly ministerstvem poskytnuty pouze údaje z evidencí manuálních (požadovaný údaj poskytnut nebyl - konkrétně se jednalo o datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky).

Stanovisko OSČ:

Domníváme se, že se jedná o obdobu, kdy jsou poskytovány občanovi na všechny historické údaje k němu vedené. V případě, že těmito údaji územní samosprávný celek, který předmětnou žádost vyřizuje, nedisponuje, musí být žádost zaslána na Ministerstvo vnitra, které prověří skutečnosti týkající se požadovaných údajů, kterými disponuje, a připraví výpis o poskytnutí údajů z AISEO.

Jak bylo řečeno na videokonferenci konané dne 28. 11. 2016, součástí AISEO jsou i údaje historické, přičemž ne všechny jsou obsaženy v počítačově vedené databázi; při naplňování této evidence počátkem 90. let minulého století byly zaváděny pouze aktuální údaje týkající se občanů, nikoli údaje historické, tj. např. údaje o předchozích TP. Takové údaje jsou pak poskytovány z manuálně vedených evidencí. Evidence přihlašovacích lístků k TP, spravovaná Ministerstvem vnitra, sestává z tiskopisů datovaných od konce roku 1952. Výsledný výpis pak musí být kompilátem údajů evidovaných v počítačové databázi a údajů čerpaných z manuálně vedených zdrojů.

V této souvislosti je nicméně nutné upozornit na skutečnost, že Ministerstvem vnitra jsou poskytovány pouze údaje, které ve svých evidencích vede.

10. **Zastáváme správný právní názor, že společenství vlastníků bytových jednotek není osobou oprávněnou podle ust. § 10 odst. 6 zákona o EO k podání žádosti o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, kdy dle dikce zákona SVJ bylo zřízeno pouze ke správě společných částí nemovitosti a není tedy oprávněno zasahovat do práv vlastníků bytů?**

Názor KÚ:

Souhlasíme s tímto názorem.

Stanovisko OSČ:

Ztotožňujeme se s názorem krajského úřadu.

11. **Ve správním řízení, vedeném o zrušení údaje o místu trvalého pobytu podle § 12 odstavec 1 písmeno c) zákona o EO, jak má správní orgán postupovat v případech prokazování zániku užívacího práva k objektu nebo jeho vymezené části žadatelem, v pochybnostech o platnosti/neplatnosti nájemních smluv či výpovědích z nájmu.**

Přísluší správnímu orgánu v předmětném řízení tyto věci zkoumat a vytvářet si na ně právní názor v rámci postupu podle § 57 odstavec 1 písmeno c) zákona 500/2004 Sb., nebo má vycházet z predikce právní relevance účastníkem předložené smlouvy/výpovědi a bez dalšího vydat rozhodnutí ve věci, s tím, že v pochybnostech jediným věcně příslušným orgánem veřejné moci k rozhodnutí v těchto věcech je soud. Popřípadě v jakých konkrétních intencích je doporučen přezkum uváděných právních aktů.

Názor KÚ:

O platnosti či neplatnosti nájemní smlouvy příp. výpovědi z nájmu je primárně oprávněn rozhodovat soud. Dle našeho názoru si může učinit správní orgán úsudek o platnosti nájemní smlouvy, pokud nejsou splněny její podstatné náležitosti, např. chybí podpis jedné smluvní strany, správní orgán z KN zjistí, že pronajímatel není vlastníkem objektu apod.

Stanovisko OSČ:

S názorem krajského úřadu se ztotožňujeme.

Nájemní smlouva není veřejnou listinou a platná právní úprava úřední ověření podpisů na nájemní smlouvě nevyžaduje. Nájemní smlouvu ohlašovna zkoumá, aby zjistila platnost smlouvy a splnění podmínky oprávněnosti užívání nemovitosti podle § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, tedy aby zjistila, zda je osoba ohlašující změnu místa trvalého pobytu osobou oprávněnou z předložené nájemní smlouvy a zda je oprávněnou osobou rovněž pronajímatel nemovitosti. Ohlašovna musí postupovat v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů, vyjádřenými v ustanovení § 2 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a svoji pravomoc uplatňovat pouze k těm účelům a v takovém rozsahu, v jakém jí byla zákonem svěřena.

Ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel se o úkonech souvisejících s ohlášením změny místa trvalého pobytu uskuteční záznam na přihlašovacím lístku. Tímto úkonem je rovněž předložení nájemní smlouvy dokládající oprávněnost užívání nemovitosti za účelem ohlášení změny místa trvalého pobytu občana. Ve vztahu ke shora uvedenému a za situace, za níž není ohlašovna oprávněna vyžadovat na nájemní smlouvě úřední ověření pravosti podpisů, uvádí ohlašovna formou záznamu na přihlašovacím lístku podstatné náležitosti nájemní smlouvy, případně připojuje kopii nájemní smlouvy k přihlašovacímu lístku. Ohlašovna je v těchto případech schopna doložit, na základě jakých podkladů byl občan na adresu místa svého trvalého pobytu přihlášen.

Vlastníkovi objektu je navíc v souladu s ustanovením § 10 odst. 7 věty druhé zákona o evidenci obyvatel oznámena změna v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu a údaje o oprávněné osobě (právnické osobě).

12. **Správní orgán ani vlastník nemají nájemní smlouvu k dispozici. Jak v tomto případě dále postupovat, zejména pokud jde o posuzování existence/neexistence užívacího práva?**

Majitel nemovitosti z výpisu z informačního systému o osobách přihlášených k trvalému pobytu zjistil, že je v jeho domě hlášena k trvalému pobytu osoba, kterou nezná a která v jeho domě prokazatelně nebydlí. Následně u ní podal žádost o zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Účastník, jehož trvalý pobyt má být zrušen, se řízení nezúčastnil, neboť se mu nepodařilo doručovat. Správní orgán z přihlašovacího lístku zjistil, že tato osoba na ohlašovně předložila nájemní smlouvu uzavřenou s majitelem nemovitosti. Při ústním jednání žadatel správnímu orgánu uvedl, že žádnou nájemní smlouvu s touto osobou neuzavřel a pokud byla na ohlašovně předložena, je jeho podpis na ní zfalšovaný.

Názor KÚ:

Protože vlastník nemovitosti nemá spornou nájemní smlouvu k dispozici, nemůže se domáhat ochrany u soudu. Dle našeho názoru by bylo možné postupovat podle ust. § 2292 OZ a vycházet z předpokladu, že smlouva sice byla uzavřena, ale nájemce ji opustil, aniž byt odevzdal pronajímateli. Zákon pro tento případ stanoví, že opustí-li nájemce byt takovým způsobem, že nájem lze bez jakýchkoli pochybností považovat za skončený, uplatní se vyvratitelná domněnka, že byt byl odevzdán ihned, tzn. v den skončení nájmu.

Stanovisko OSČ:

Byl-li zápis údaje o adrese místa trvalého pobytu občana proveden na základě neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností, ukládá zákon o evidenci obyvatel v ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) ohlašovně povinnost rozhodnout o zrušení údaje o adrese místa trvalého pobytu ve správním řízení zahájeném z moci úřední (§ 18 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel). Řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu z důvodu jeho zápisu na základě padělaných dokladů proto není řízením na návrh oprávněné osoby, ale příslušná ohlašovna jej zahájí, jakmile se o uvedeném zákonném předpokladu dozví. Má-li ohlašovna pochybnost o správnosti vedených údajů v AISEO má možnost vyzvat občana k součinnosti a ten má s ohledem na § 8a zákona o evidenci obyvatel povinnost na tuto výzvu předložit příslušnému správnímu úřadu požadované doklady nezbytné pro ověření správnosti zapsaných údajů (v tomto případě nájemní smlouvu). Neučiní-li tak, dopouští se přestupku podle § 17d písm. a) zákona o evidenci obyvatel, za který mu lze uložit pokutu do 25 000 Kč.

13. **Jak má OÚ (ohlašovna) postupovat v případě, kdy došlo k odstranění objektu, jehož adresu si občan zvolil jako adresu, na kterou mu mají být doručovány písemnosti podle zvl. právního předpisu (§ 10b zákona o EO).**

Stanovisko OSČ:

Občan bude mít doručovací adresu v AISEO evidovánu do doby, než si sám neohlásí její změnu, příp. ji nezruší.

14. **Jakým způsobem má OÚ (ohlašovna) postupovat v případech, kdy občan již pro svou potřebu nevyužívá objekt, jehož adresu si zvolil jako adresu pro doručovací podle § 10b zákona o EO a sám si nepožádá změnu této adresy, resp. o její zrušení a vlastník objektu si**

nepřeje, aby tato adresa byla v AISEO uvedena jako doručovací, neboť občan již objekt fakticky neužívá (př. bývalý nájemce nebo podnájemce).

Stanovisko OSČ:

Zákon o evidenci obyvatel tuto situaci neřeší. Zřídit, příp. změnit nebo zrušit doručovací adresu lze podle ustanovení § 10b zákona o evidenci obyvatel pouze na žádost občana, jehož se týká.

V. KÚ – Olomouckého kraje - dotazy č. 15. - 17.

15. Vedení mrtvě narozených dětí v AISEO

Od r. 2015 se mrtvě narozenému dítěti přiděluje rodné číslo a je matrikou zavedeno do AISEO, kde je pak veden na rodičích jako narozené dítě. Tento stav je v rozporu s § 25 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kde se uvádí „Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům. Má se za to, že se dítě narodilo živé. Nenarodí-li se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.“ Dáváme na zvážení změnu tohoto stavu, aby se jako dřív mrtvě narozenému dítěti nepřidělovalo rodné číslo a nebylo zaváděno do AISEO.

Názor KÚ:

Při poradě MVČR na úseku matrik v listopadu 2014 bylo sděleno, že změna vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a to zrušení odst. 2 § 19 byla provedena na základě požadavku odboru správních činností z evidenčních důvodů.

Minimálně sporné je přidělení rodného čísla osobě, které se narodila mrtvá.

Speciální právní předpis neupravuje přidělení rodného čísla mrtvě narozené osobě, domníváme se, že takové osobě by se nemělo přidělovat rodné číslo. Pokud se zapisuje do matriční knihy narození mrtvě narozené dítě, tak je to na základě speciální právní úpravy (vůči § 25 občanského zákoníku), která tuhle tu skutečnost upravuje.

Stanovisko OSČ:

Domníváme se, že je nezbytné evidovat v AISEO i mrtvě narozené děti a považujeme jejich evidování za účelné (MPSV). Rodné číslo se přiděluje narozeným. V současné chvíli není pro tyto účely CzechPointový formulář ještě upraven.

Co se týče ustanovení § 25 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kterým Krajský úřad Olomouckého kraje argumentuje, jeho výklad odboru správních činností nepřísluší, nicméně vzhledem ke skutečnosti, že zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, ani žádná jiná platná právní úprava neupravuje situaci, kdy by mrtvě narozeným dětem nebylo přidělováno rodné číslo, zastáváme názor, že rodné číslo je přidělováno fyzickým osobám splňujícím podmínky pro přidělení rodného čísla ve smyslu zákona o evidenci obyvatel, tj. je přidělováno rovněž mrtvě narozeným dětem.

16. Oznamovací povinnost vůči vlastníku objektu

Podle ust. § 10 odst. 7 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je ohlašovna povinna oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu u oprávněné osoby podle odstavce 6 písm. c) ve lhůtě 15 dnů od zaevidování změny; ohlašovna uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození oprávněné osoby. **Jak správně tuto povinnost plnit? Jak „změnu v počtu přihlášených osob“ v oznámení správně uvést?**

- Pokud se k trvalému pobytu **přihlašuje sám vlastník/spoluvlastník** nebo pokud vlastník/spoluvlastník **dává u ohlašovny souhlas** s přihlášením jiného občana:

Názor KÚ:

ohlašovací povinnost lze splnit ústně na místě. Splnění této povinnosti není nutné nikam vyznačit, protože vlastník je přítomný úkonu přihlášení k trvalému pobytu a ví, že se k přihlášení k trvalému pobytu u jedné osoby skutečně došlo. Ostatním spoluvlastníkům není potřeba oznamovat – vycházíme z názoru MV OSČ, že pro úkony na úseku evidence obyvatel postačuje souhlas, návrh jednoho ze spoluvlastníků nebo úkon vůči tomu spoluvlastníkovi, který v řízení vystupuje.

- Pokud **vlastník/spoluvlastník dal písemný souhlas** s přihlášením jiného občana (bez nájemní smlouvy nebo jiného právního titulu užívání nemovitosti)

Názor KÚ:

ohlašovací povinnost splní ohlašovna písemně, doručením oznámení do vlastních rukou vlastníka/spoluvlastníka.

Text oznámení: U oprávněné osoby (vlastník/spoluvlastník) jméno, příjmení, datum narození,

a) došlo ke změně v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu (neuvede se počet nově přihlášených osob), nebo

b) došlo ke změně v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu z původního počtu ... na současný počet ... (krajský úřadu se kloní k této možnosti), nebo

c) došlo ke změně v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu + 1 (2...3... atd.).

- Pokud se **k trvalému pobytu přihlašuje sám nájemce** nebo dává ústní nebo písemný souhlas jiným osobám

Názor KÚ:

ohlašovací povinnost splní ohlašovna písemně, doručením oznámení do vlastních rukou vlastníka/spoluvlastníka – pronajímatele.

Text oznámení: U oprávněné osoby (nájemce) jméno, příjmení, datum narození,

a) došlo ke změně v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu (neuvede se počet nově přihlášených osob), nebo

b) došlo ke změně v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu z původního počtu ... na současný počet ... (krajský úřadu se kloní k této možnosti), nebo

c) došlo ke změně v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu + 1 (2...3... atd.).

Stanovisko OSČ:

Na základě § 10 odst. 7 věty druhé zákona o evidenci obyvatel je ohlašovna povinna oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu u oprávněné osoby podle odst. 6 písm. c) ve lhůtě 15 dnů od zaevidování změny, kdy ohlašovna uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození oprávněné osoby. Zda ohlašovna tuto povinnost učiní ústně (v případě, že se vlastník/spoluvlastník objektu nebo jeho vymezené části k trvalému pobytu přihlašuje či je přítomen a dává na přihlašovací lístek pouze souhlas k přihlášení) a nechá si tuto skutečnost potvrdit podpisem, příp., zda tuto skutečnost sdělí písemně a doporučeně do vlastních rukou, je na jejím zvážení. S ohledem na procesní ekonomii pouze zastáváme doporučující stanovisko a upřednostnili bychom postup navrhovaný krajským úřadem. Oba typy sdělení by nicméně měly, co se týče obsahové stránky, zahrnovat údaje o jménu, příp. jménech, příjmení a datu narození oprávněné osoby a změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu u oprávněné osoby. Původní počet přihlášených osob se neuvádí.

17. Faktické neužívání objektu nebo jeho vymezené části občanem

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.10.2008, č.j. 3 As 38/2008-82, kde je uvedeno: *„Slovo „neužívá-li“ (po zániku užívacího práva k bytu) byt je třeba vyložit ve smyslu faktické realizace práva na bydlení. Jestliže stěžovatel dlouhodobě v bytě nebydlí, tedy nevyužívá svého práva na bydlení, pak byt, k němuž nemá právo nájmu, neužívá ani v rámci práva na bydlení. Zákon o evidenci obyvatel akceptuje faktický stav, bez ohledu na to, proč občan právo na bydlení nerealizuje (nevyužívá).“*

Je tedy **v rámci řízení o zrušení trvalého pobytu**, kdy je zjištěn zánik užívacího práva občana, **možné konstatovat faktické neužívání objektu a dovodit tak existenci podmínky neužívání objektu nebo jeho vymezené části občanem**, i v případě že se tento občan nachází např. **ve výkonu trestu odnětí svobody, nebo je dlouhodobě (spíše trvale) umístěn v psychiatrické léčebně nebo obdobném zařízení**?

Názor KÚ:

Ano. Správní orgán zkoumá ve smyslu tohoto judikátu faktický stav, nikoliv důvody, za kterých nastal. (Domníváme se, že navíc pokud občan je ve výkonu trestu odnětí svobody z důvodu spáchání úmyslného trestního činu, nelze konstatovat, že občan nemovitost neužívá nedobrovolně.)

Stanovisko OSČ:

K otázce vyhodnocení druhé z podmínek podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel pro zrušení údaje o adrese místa trvalého občanovi, a to faktického neužívání objektu, jež je ve výkonu trestu odnětí svobody, odkazujeme na Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, č.j. 22 Ca 292/2009-57, z něhož lze vyvodit, že i v těchto případech, kdy nelze hovořit o dobrovolném neužívání objektu nebo jeho vymezené části, je tato podmínka pro zrušení údaje o trvalém pobytu občana splněna.

Domníváme se, že obdobně lze nahlížet i na případy, kdy je občanovi nařízena dlouhodobá ústavní péče apod.

VI. KÚ – Pardubického kraje - dotazy č. 18. - 26. a 34.

18. **Občan, který má trvalý pobyt na úřední adrese ohlašovny, žádá o výpis z IS pro použití v cizině, s tím, že požaduje na poskytnutém výpise o trvalém pobytu poznámku, že se jedná o úřední adresu ohlašovny. Je možné ze strany úřadu tuto skutečnost na poskytnutém výpise potvrdit?**

Názor KÚ:

úřad, na základě žádosti obyvatele, poskytne údaje vedené v IS dle příslušného ustanovení zákona o evidenci obyvatel. Poznámku, že se jedná o úřední adresu, doporučujeme uvést na potvrzení vystavené v souladu s ustanovením § 14 zák. č. 128/2000 Sb.

Stanovisko OSČ:

S účinností zákona č. 456/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, tzn. od 1. 6. 2017, bude v souladu s ust. § 8 zákona o evidenci obyvatel poskytován nově právě i údaj o tom, že se jedná o adresu sídla ohlašovny.

K vydávání výkladových stanovisek vztahujících se k zákonu o obcích, krajích nebo hlavním městě Praze je věcně příslušný Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra, nikoliv Odbor správních činností.

19. **Má ohlašovna povinnost zasílat vlastníkovi objektu oznámení, ve smyslu ustanovení § 10, odst. 7, věta druhá, zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, i v případě, že se do daného objektu k trvalému pobytu přihlásil pouze nájemce, jakožto oprávněná osoba?**

Znění příslušného ustanovení: Ohlašovna je povinna oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených k trvalému pobytu u oprávněné osoby podle odstavce 6 písm. c) ve lhůtě 15 dnů od zaevidování změny; ohlašovna uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození oprávněné osoby.

Názor KÚ:

pokud se do objektu přihlásí pouze nájemce, jakožto oprávněná osoba, ohlašovna neoznamuje změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu. Pokud však dojde ke změně v počtu přihlášených osob k TP u této (oprávněné) osoby, ohlašovna je povinna tuto skutečnost vlastníku objektu oznámit.

Stanovisko OSČ:

viz. odpověď na dotaz KÚ Olomouckého kraje - dotaz č. 16.

20. Aplikace ustanovení § 10 odst. 6) písm. c) zák. č. 133/2000 Sb.

Občan je povinen doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny.

Např. manžel je vlastníkem domu, do domu se přihlásí k TP manželka a děti vlastníka. Obdobný případ - nájemní smlouva uzavřená pouze s nájemcem (manželem, otcem dětí).

Názor KÚ:

Za dobu trvání manželství je užívací titul odvozen od práva bydlení (§ 744 a násl. NOZ). Není potřeba souhlas oprávněné osoby (manžela) s ohlášením změny místa trvalého pobytu manželky a dětí.

Stanovisko OSČ:

Obdobný dotaz řešen na metodických dnech v roce 2014!!! Dotaz byl tehdy vznesen KÚ Plzeňského kraje. Domnívám se, že v této záležitosti k zásadním změnám nedošlo. S názorem krajského úřadu se proto neztotožňujeme.

Zákon o evidenci obyvatel je zvláštní právní úpravou veřejného práva této problematiky, přičemž ve svém § 10 odst. 6 písm. c) jednoznačně stanoví, že občan je povinen doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit souhlas s ohlášením změny místa trvalého pobytu. To neplatí, může-li si tuto skutečnost ohlašovna ověřit sama prostřednictvím dálkového přístupu do katastru nemovitostí.

Je nutné rozlišit soukromoprávní úpravu společného bydlení manželů a veřejnoprávní úpravu přihlašování k trvalému pobytu. Navíc je vlastnické právo absolutním věcným právem, což znamená, že vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Pokud by se tedy výlučný vlastník nemovitosti rozhodl, že si nepřeje, aby jeho manželovi vzniklo užívací právo k nemovitosti, je to jeho právo. To ovšem nevylučuje společné bydlení v nemovitosti.

V případě, že by ohlašovna přihlásila k trvalému pobytu manželku bez vědomí vlastníka (druhého manžela), může nastat situace, kdy vlastník vzápětí požádá o zrušení místa trvalého pobytu přihlašovaného manžela. Byť je v novém občanském zákoníku stanovena povinnost manželů žít spolu (§ 687), mohou manželé žít odděleně (např. před rozvodem). Domníváme se, že takto široký výklad nového občanského zákoníku by byl významným zásahem do výkonu vlastnického práva.

Tím, že nedojde k přihlášení trvalého pobytu bez souhlasu vlastníka nemovitosti, bude předcházeno tomu, aby tento vlastník podal „bezpředmětnou“ žádost o zrušení trvalého pobytu druhého manžela, kterému nelze trvalý pobyt zrušit až do rozvodu manželství. Zamezí se „zbytečným“ podáním vlastníků, kteří si nepřejí mít ve své nemovitosti přihlášeného svého manžela.

Odlišně je tomu v případě nájemního práva (§ 745 NOZ).

21. Proč se zákaz pobytu zapsaný obecním úřadem příslušným podle místa trvalého pobytu přes formulář CzechPOINT nezobrazuje v záznamu „zákaz pobytu“ ve WYSE?

Případné chyby v zápisu tedy opravuje obecní úřad, který zákaz pobytu zadal prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny zákazu pobytu do AISEO“? Tento formulář ale dle metodiky MV ČR slouží pouze pro účely zápisu předčasného ukončení zákazu pobytu nebo k zápisu změny doby platnosti zákazu pobytu a při zápisu nesprávných údajů by měl provést opravu nesprávného údaje místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. To však nelze, pokud se záznam ve WYSE neobjevuje.

Stanovisko OSČ:

Zákazy pobytu byly v AISEO evidovány do 1. 7. 2010 a opětovně jsou evidovány od 15. 1. 2013. Rozsah aktuálně evidovaných údajů o zákazech pobytu se liší od rozsahu evidovaného před 1. 7. 2010. V souvislosti se znovuzapisováním zákazů pobytu do AISEO byl upraven pouze centrální registr AISEO, aplikace okresních registrů upraveny nebyly a pracují tak s údaji v jiném rozsahu, než aplikace registru centrálního. Z tohoto důvodu se údaje zapsané o zákazech pobytu přes formuláře CzP do centrálního registru nepropisují do registrů okresních a naopak údaje o zákazech pobytu zapsané do okresních registrů se nepropisují do registru centrálního, potažmo CzP formulářů. Požadavek na zabezpečení konzistence údajů o zákazech pobytu v CzP a AISEO byl uplatněn v rámci projektu udržitelnosti ISSE, řízeného odborem centrálních informačních systémů MV.

22. Jak naložit s reklamacemi, jež nelze došetřit a tedy ani vyřídit (občané bez vazeb a bez dokladů, pohřešovaní, vazební osoby bez vazeb apod.).

Lze takové reklamace přijmout a vyřídit s odůvodněním, že reklamaci nelze došetřit nebo v aplikaci Reklamace zůstanou nevyřešeny „viset“?

Stanovisko OSČ:

Je třeba připustit, že správnost některých údajů (např. ČSFR, vazební osoby bez vazeb apod.) se nepodaří prošetřit. V takovém případě lze ponechat údaj označený za nesprávný. Další možností je reklamaci odmítnout (vyřídit) s tím, že správný údaj nelze šetřením zjistit. Domníváme se, že z naší strany nelze k tomuto dotazu zaujmout obecné stanovisko. Případy je nutné řešit individuálně.

Např. je-li v AISEO evidována vazební osoba bez vazeb, je třeba se obrátit na Odbor správních činností, který v součinnosti s Odborem centrálních informačních systémů (Hotline) zajistí výmaz osoby z AISEO.

23. V jaké fázi se nachází zpracování programů na vyřízení reklamací nastavených na údaj o státním občanství ČSFR?

Stanovisko OSČ:

Řešení této otázky není v současné době prioritním úkolem Odboru správních činností.

24. Jak je možné, že se v aplikaci Reklamace objevily reklamace „adresa zrušena“ datované 14. 12. 2016 až začátkem měsíce března 2017?

Navíc se jednalo o reklamace na zrušené adresy, které nespadají do našeho správního obvodu, a dotčené osoby byly v době, kdy se reklamace v aplikaci objevily, již trvale hlášeny na adrese jiné.

Stanovisko OSČ:

Je nutné znát bližší informace související s daným případem. Bez nich nelze zaujmout naše stanovisko a objasnit, z jakých důvodů k tomuto došlo. Prosíme proto o zaslání konkrétního případu k prověření.

25. V případě občanů po nabytí státního občanství jsou datové záznamy v ISEO tzv. „částečně odrevidované“, aby se zamezilo vydávání osobních dokladů občanům, kteří mají v ISEO neúplné údaje.

Avšak při výrobě občanského průkazu bez strojově čitelných údajů na 3 měsíce (bezprostředně po nabytí státního občanství) je nutné u takové osoby revizi provést i bez doplnění chybějících údajů do ISEO, aby bylo možné „rychlovku“ OP vyrobit. Takto odrevidovaná osoba si může po obdržení RL ze zvláštní matriky zažádat o OP s platností 10 let na kterémkoliv obecním úřadu obce s rozšířenou působností bez toho, aniž by byly chybějící údaje v ISEO doplněny (údaje může do ISEO zavést pouze úřad podle místa TP).

Stanovisko OSČ:

Krajské úřady by měly posílat podklady na příslušné ORP. ORP podle místa trvalého pobytu občana, který vydal občanský průkaz bez strojově čitelných údajů s platností na 3 měsíce, má rovněž možnost chybějící údaje v AISEO ihned zpochybnit prostřednictvím aplikace reklamace. Tímto způsobem lze zamezit tomu, aby byl jiným ORP vydán občanský průkaz se strojově čitelnými údaji s platností 10 let, aniž by byl upozorněn na skutečnost, že údaje v AISEO jsou nesprávné. Záleží následně na součinnosti dotčených ORP.

26. Ohlašovny opětovně volají po očíslování bytových jednotek. Uvažuje se o tom? V jakém časovém horizontu?

Vyjádření ohlašoven k dotazu:

V případě, že vlastník bytu žádá o informaci o trvale přihlášených osobách, požaduje počet trvale přihlášených osob v jeho bytě, ne v celém čísle popisném (v převážné většině jde o žádost při prodeji bytu, kdy kupující požaduje, aby v bytě nebyl nikdo trvale hlášen). Tuto informaci však evidence obyvatel není schopná vlastníkovi poskytnout. Při vedení správních řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu je dohledávání osob oprávněných k podání návrhu komplikované.

Informace o číslech bytů by přinesla ulehčení práce i větší přehled o evidovaných osobách.

Katastr nemovitostí eviduje vlastnictví bytů, evidence obyvatel by měla korespondovat s touto právní úpravou.

Stanovisko OSČ:

Podle zákona o evidenci obyvatel je údaj o adrese místa trvalého pobytu pouze evidenčním údajem. Nesouhlasíme s názorem, že by AISEO mělo korespondovat s katastrem nemovitostí, který eviduje vlastnictví bytů. (např. vlastník objektu nemusí mít trvalý pobyt evidován právě v tomto objektu). Jedná se o dvě rozlišné problematiky.

Vedení bytových jednotek v agendovém informačním systému evidence obyvatel (AISEO) bychom uvítali, nicméně evidování čísel bytových jednotek v AISEO je odvislé od úpravy Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RUIAN), který je ve správě Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního (ČUZK), o tyto údaje. Vzhledem k tomu, že zavedení čísel bytových jednotek do RUIAN by mělo výrazné dopady i do dalších informačních systémů ve správě ČÚZK (nejednalo by se pouze o RUIAN) a případná jeho realizace by pro ČÚZK znamenala vysoké náklady, bylo od uvedeného po neúspěšných diskuzích konaných v rámci projednávání návrhu věcného záměru o evidenci obyvatel, který čísla bytových jednotek zaváděl, upuštěno.

VII. KÚ – Moravskoslezského kraje - dotazy č. 27. - 31.

27. Tisk přihlašovacího lístku jako výstup z programu evidence obyvatel

Ohlašovna bude používat program evidence obyvatel, který má možnost vytisknout občanovi přihlašovací lístek. Zákon o evidenci obyvatel však hovoří o tom, že občan při ohlášení změny místa trvalého pobytu vyplní a podepíše přihlašovací lístek k trvalému pobytu. Proto se chceme zeptat, zda je možné vyplnění přihlašovacího lístku tisknout z programu.

Názor KÚ:

Ano, přihlašovací lístek je možné tisknout.

Stanovisko OSČ:

S ohledem na dikci zákona o evidence obyvatel se domníváme, že vyplnění přihlašovacího lístku by mělo být učiněno občanem, který změnu místa trvalého pobytu ohlašovně hlásí, nikoliv ohlašovnou.

28. Ukončení nájemní smlouvy

Jak přistoupit k výpovědi nájmu bytu ze strany nájemce (podle § 2287 NOZ) doručené pronajímateli dne 28. 11. 2016, když v nájemní smlouvě nebyla ujednána výpovědní doba pro tento případ (pro výpovědní lhůtu uplatníme analogicky tříměsíční výpovědní dobu stanovenou v § 2231 odst. 1 NOZ – výkladové stanovisko č. 21 expertní skupiny MV ze dne 3. 3. 2014). Následně je nájemní smlouva ukončena dohodou, a to ke dni 3. 12. 2016. Považujeme za den ukončení nájmu bytu den stanovený dohodou? „Ruší“ dohoda dřívější výpověď ze strany nájemce? Dle našeho názoru ano.

Názor KÚ:

Ano, dohoda obou stran ruší dřívější výpověď.

Stanovisko OSČ:

Ztotožňujeme se s názorem krajského úřadu.

29. Rušení TP za trvání manželství

Manželé se dohodli o trvale odděleném bydlení. Oba jsou spolunájemci obecního bytu. Manželka navštívila ohlašovnu s tím, že chce manželovi zrušit údaj o TP (v jejich bytě), manžel s tím souhlasí. Ohlašovna paní sdělila, že manželovi stále nezaniklo užívací právo z titulu nájemce a požaduje předložení nájemní smlouvy, ze které bude zřejmé, že její manžel již není nájemcem. Dle našeho názoru musí za trvání manželství nejprve nájemce dojednat úpravu nájemní smlouvy vlastníkem bytu (na základě dohody manželů), teprve poté dojde ke splnění podmínky zániku užívacího práva. Je ohlašovna oprávněna vyžadovat nově upravenou nájemní smlouvu, kde bude manželka výlučným nájemcem?

Názor KÚ:

Pokud trvá užívací právo z titulu nájemce, nelze zrušit údaj o místu trvalého pobytu.

Stanovisko OSČ:

S názorem krajského úřadu se ztotožňujeme. Je-li manžel spolunájemcem předmětného bytu, má užívací právo z titulu nájemce. I kdyby bylo manželství pravomocným rozsudkem rozvedeno, užívací právo by stále měli oba manželé. Byla-li by nicméně nájemní smlouva ujednána pouze s jedním z manželů, nabytím právní moci rozsudku o rozvodu, by odvozené užívací právo druhému z manželů zaniklo právě k datu nabytí právní moci.

30. Přihlašovací lístek

Nezvažuje MV rozšíření tiskopisu přihlašovacího lístku o kolonky?

- oznámení vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu u oprávněné osoby
- číslo bytové jednotky.

Stanovisko OSČ:

O těchto úpravách MV neuvažuje. V tuto chvíli má pro tyto účely ohlašovna možnost využít kolonku *„úřední záznamy“.*

VIII. KÚ Plzeňského kraje - dotaz č. 31

31. Prosíme o vysvětlení ve věci změny trvalého pobytu osoby s omezenou svéprávností.

a) § 10 odst. 10 zákona č. 133/2000 Sb., o EO uvádí:

Za občana, jehož svéprávnost byla omezena tak, že není způsobilý k jednání podle odstavců 5 a 6 ZOE, ohlásí změnu místa trvalého pobytu jeho zákonný zástupce.

b) § 480 odst. 1 písm. a) zákona č. 89/2012 Sb. NOZ, uvádí:

Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník rozhodnout o změně bydliště opatrovance.

c) § 482 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. NOZ, uvádí:

Není-li zvolena opatrovnická rada a není možný ani postup podle odstavce 1, schvaluje opatření opatrovníka stran opatrovance nebo jeho jmění namísto opatrovnické rady soud.

Při změně místa TP u osoby s omezenou svéprávností jsme se v praxi nesetkali s případem, kdy by byla zřízena opatrovnická rada, a proto byl vyžadován podle § 480 odst. 1 písm. a) NOZ, souhlas soudu.

Musí tedy při změně místa TP osoby s omezenou svéprávností vždy rozhodovat soud (18 letý syn zastoupený matkou mění společně trvalý pobyt)?

Stanovisko OSČ:

Zde nutné rozlišovat institut *„adresy místa trvalého pobytu“* podle ust. § 10 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel, kdy má pouze evidenční charakter, a institut *„bydliště“* podle § 80 občanského zákoníku, který odpovídá faktickému pobytu fyzické osoby. Souhlas opatrovnické rady (příp. soudu) pro účely změny adresy místa trvalého pobytu opatrovance se v těchto případech nevyžaduje. Zastáváme názor, že ustanovení občanského zákoníku související se změnou bydliště se na evidenční změnu adresy místa trvalého pobytu podle zákona o evidenci obyvatel nevztahuje.

IX. KÚ – Středočeského kraje - dotazy č. 32. - 33.

32. Žádáme o informaci, jakou cestou je možné získat počty dětí narozených v konkrétním roce v našich okolních obcích?

Tento údaj potřebujeme k plánování počtu míst v mateřské škole v naší obci. Pro získání tohoto údaje jsme poslali písemné žádosti na obecní úřady konkrétních obcí, ale zajímalo by nás, zda tento údaj můžeme získat i jinou – jednodušší a rychlejší cestou.

Názor KÚ:

Podle § 5 odst. 3 zákona o evidenci obyvatel je obec a obecní úřad uživatelem údajů o obyvatelích v rozsahu údajů uvedených v § 3, s výjimkou údajů podle § 3 odst. 3 písm. p) a q), nelze-li záznam o poskytnutí údajů podle tohoto zákona zpřístupnit; údaje, jichž je uživatelem, může obec a obecní úřad využívat, jen jsou-li nezbytné pro výkon jejich působnosti.

Úřad městyse Jince může ve smyslu výše uvedeného ust. užívat z agendového informačního systému evidence obyvatel (či prostřednictvím Portálu veřejné správy) pouze údaje o obyvatelích, kteří mají v obci trvalý pobyt.

V případě plánování míst v mateřské škole musí počty dětí poskytnout obce, jejichž děti budou do této školky umístěny. Dle názoru KUSK neexistuje v současné době rychlejší a jednodušší cesta k získání těchto údajů.

Stanovisko OSČ:

S názorem krajského úřadu se ztotožňujeme.

Pro uvedený účel má obec možnost na základě příslušných zákonů a podle vlastního uvážení využívat údaje z ROB, AISEO prostřednictvím formuláře na Portálu veřejné správy, resp. je možné využít tzv. změnové sestavy. Pomocí formuláře lze vygenerovat určenou kategorii dětí tím, že se na formuláři zadá výběrové kritérium *„narození“* a vyplní požadované časové období od – do (např. narození od 1.9.2009 do 31.8.2010).

Konkrétní počet dětí lze získat v součinnosti s obecním úřadem obce s rozšířenou působností, do jehož správního obvodu obecní úřad spadá. Ten má možnost počet osob získat dle zadaných kritérií prostřednictvím aplikace WYSE.

33. Je ohlašovna povinna písemně oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu i v případě, že vlastník objektu je osobně přítomen při přihlášení osoby a souhlas podepíše před úřední osobou na přihlašovací lístek?

Názor KÚ:

V daném případě je třeba rozlišit, že vlastník objektu dá souhlas s ohlášením změny místa trvalého pobytu (ohlašovna na přihlašovacím tiskopise vyplní příslušné kolonky a vlastník se podepíše), což jsou úkony související s ohlášením změny místa trvalého pobytu dle § 10 odst. 6 písm. a) a c) zákona o evidenci obyvatel a následnou povinnost ohlašovně stanovenou ve větě druhé § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel, a to *„Ohlašovna je povinna oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu u oprávněné osoby podle odstavce 6 písm. c) ve lhůtě 15 dnů od zaevidování změny; ohlašovna uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození oprávněné osoby.“*

Aby byla ohlašovna schopna prokázat, že povinnost stanovenou jí § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel splnila, nezbývá jí, než tuto povinnost splnit písemnou formou s dokladem o doručení, popř. vlastníka ústně informovat při provádění úkonu ohlášení změny místa trvalého pobytu a přihlašovací tiskopis opatřit otiskem razítka s textem např. *„Vlastník* 3 *nežádá písemné vyrozumění dle § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel“*, podpisem vlastníka a datem nebo otiskem razítka s textem *„Vlastníku objektu byla oznámena změna v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu dle § 10 odst. 7 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů. Souhlasím a stvrzuji svým podpisem……..dne…….“*

Stanovisko OSČ:

S názorem krajského úřadu se ztotožňujeme.
viz. odpověď na dotaz KÚ Olomouckého kraje - dotaz č. 16.

VI. KÚ – Pardubického kraje - dotazy č. 18. - 26. a 34.

34. Aplikace ustanovení § 10 odst. 7 zák. č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů - upřesnění

Na školení, kterého jsme se zúčastnily, bylo řečeno, že jsou ohlašovny povinny oznámit vlastníkům změnu v počtu trvale hlášených osob v souladu s § 10 odst. 7 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a to nejen v případě přihlášení trvalého pobytu (což samozřejmě většina ohlašoven provádí), ale též i v případě odhlášení občana z původního trvalého pobytu. Chtěly bychom tedy vědět, jakým způsobem u starých (a v případě prodeje bytu původního vlastníka i nových) přihlašovacích lístků zjistíme, kdo je oprávněnou osobou, u které došlo ke snížení počtu osob trvale hlášených v objektu. V případě, přihlášení občana k trvalému pobytu se na přihlašovacím lístku vyplňuje oprávněná osoba, tudíž nám je na ohlašovně okamžitě jasné, komu se má poslat oznámení o změně v počtu trvale hlášených osob.

U odhlášení občana však na starém typu přihlašovacích lístků tyto údaje nejsou vedeny. Jak tedy máme v těchto případech správně postupovat?

Názor KÚ:

Dle výše uvedeného ustanovení ohlašovna oznámí vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob ve lhůtě 15 dnů od zaevidování změny – tedy při ohlášení změny místa trvalého pobytu (přihlášení na ohlašovně nového trvalého pobytu, ne v případě odhlášení – odhlášení občanů zjistí „předchozí“ ohlašovna ze změnových sestav, údaj o odhlášení z místa trvalého pobytu poznamená na přihlašovací lístek a uloží jej do odkládací evidence).

Stanovisko OSČ:

Ztotožňujeme se s názorem krajského úřadu.